

Пралетары ўсіх краін, злучайцеся!

ЦЭНТРАЛЬНЫ ВЫКАНАЎЧЫ КАМІТЭТ БЕЛАРУСКАЕ ССР

З С Э С І Я VIII СКЛІКАНЬНЯ

15—23 верасьня 1928 г.

СТЭНАГРАФІЧНАЯ СПРАВАЗДАЧА

ВЫДАЊНЕ ЦВК БССР
М Е Н С К — 1 9 2 8

А вось тут за кордоном, за некалькі дзсяткаў вёрст паглядзеце на іншую дзяржаву, дзе на іншы лад дэмакратыя. Што там робіцца? Якое там будаўніцтва, якая там культурная рэвалюцыя? Ясна, не аб тым зараз там думаюць; там думаюць аб іншай рэвалюцыі, аб тэй рэвалюцыі, якую мы перажылі і заваёвы якой мы абараняем сваім соцыялістычным будаўніцтвам.

Вось чаму рабочыя,—будаўнікі Асінбуду, кіраўнікі прац на Асінбудзе,—я прызываю вас, каб вы памяталі, што гэтую лямпачку Ільліча вы будзеце ня толькі для СССР, гэтую лямпачку Ільліча ўбачаць недзе і за кордонам—рабоча-сялянскія масы як Заходняй Беларусі, так і Польшчы, а можа гэта лямпачка Ільліча дапаможа ім хутчэй наблізіцца да соцыяльнай рэвалюцыі, бо паміж соцыяльнай рэвалюцыяй і культурнай ёсць узаемаадносінны. Культурная рэвалюцыя прысьпяшае соцыяльную рэвалюцыю там, дзе гэта соцыяльная рэвалюцыя не адбылася.

І гэта, таварышы, трэба добра памятаць, што, будуючы Асінбуд, ствараючы культурную рэвалюцыю тут, мы, таварышы, прысьпяшаем соцыялістычнае будаўніцтва, а соцыялістычнае будаўніцтва ў нас прысьпяшае Кастрычнікавую рэвалюцыю і там, дзе пануе фашызм, дзе пануюць пільсудскія і інш.

Я лічу, што перад намі таксама важны акт і вельмі добры акт, што ўрад застанавіўся на такіх пытаннях, і гэты акт культурнай рэвалюцыі ў нас адзавецца ня толькі на Беларусі, але выклікае цікавасць з усіх бакоў. Ясна, што імперыялізм таксама хоча ўзняцца на ногі, ён стабілізуваўся моцна, але там ёсць вялікія процілегласці. Калі ўзмацняюцца імперыялістыя, калі растуць вытворчыя сілы, то як гэта робіцца? Працуе рабочы для буржуазнай дзяржавы, працуе селянін для буржуазнай дзяржавы, у нас жа працоўныя дзяржавай кіруюць. Вось чаму ў нашай працы ніякіх процілегласцяў няма і быць ня можа (воплескі).

Старшыня. Слова ад імя Інстытуту Сельскай і Лясной Гаспадаркі мае тав. Гарэцкі (воплескі).

Гарэцкі. Таварышы! Беларусь і ў мінулым, яшчэ і сучаснасці перажывала і перажывае тое становішча, у эканамічным жыцці якое завецца ня толькі аграрнай перанаселенасцю, аб якім гаварыў тав. Карп, але Беларусь перажывае і адноснае прамысловае перанасельніцтва. У нас шмат кваліфікаванага рамесніцкага і людскога персоналу, які ня можа знайсці працу на месцы і павінен выяжджаць за межы Беларусі.

За межы Беларусі выехала ня толькі 1.000.000 сялян, аб чым гаварыў тут тав. Карп, за межы перад вайною выехала ня менш за некалькі соцень тысяч насельніцтва мястэчак

і гарадоў. І за апошнія гады ўжо Беларусь страціла ня менш 200.000 жыхароў местачковых і гарадзкіх рамеснікаў.

І вось такое вострае аграрнае перанасельніцтва, а таксама прамысловае прымушае Беларусь высунуць пытаньне аб індустрыялізацыі на выключнае месца. Няма ніводнай праблемы такой вялікай на Беларусі, як праблема індустрыялізацыі, і тут трэба сказаць, што ня толькі не павінна быць ніякага скэптыцызму ў тым, што запраектаваны плян прамысловага будаўніцтва будзе выканан, але трэба сказаць, што плян і тое будаўніцтва ў прамысловасці, якое зараз вядзецца, павінны быць узмоцнены. Трэба, каб тэмп індустрыялізацыі Беларусі быў значна павялічаны, бо калі за 5 год мы будзем мець якіх-небудзь 50.000 чал. новых рабочых, то гэта ў вельмі малой меры знішчыць аграрнае і прамысловае перанасельніцтва Беларусі. Вы ацэніце гэтую лічбу ў 50.000, тады калі па пляне перанасельніцтва Беларусі за гэтыя 5 год павінна быць пераселена 380.000 сялянскага насельніцтва, і само па сабе самацёкам выйдзе ня менш да 100—150 тысяч насельніцтва мястэчак. Што супроць гэтай лічбы гэтыя 50 тысяч рабочых? Гэта ня больш $\frac{1}{7}$ часткі. Падлічыўшы сюды і сем'і,—прычым трэба сказаць, што рабочая сям'я—ня шэсьць чалавек у сярэднім, а ў сярэднім 3 чалавекі,—гэта складае 150 тысяч. Значыць, ня больш $\frac{1}{3}$ часткі толькі будзе акумулявана нашай беларускай прамысловасцю ад усёй тэй залішняй рабочай сілы, якая ёсць у гарадох і ў мястэчках на Беларусі. Адсюль—проблема індустрыялізацыі, праблема павялічэння тэмпу індустрыялізацыі ў значна большай меры, чым зараз, ёсць асноўная праблема Беларусі.

І калі Савецкі Саюз цалкам з краіны аграрна-прамысловай паступова стане краінай прамыслова-аграрнай, то мы павінны імкнуцца да таго, каб Беларусь, якая зараз ёсць тыповая аграрная краіна, зрабілася хоць-бы краінай аграрна-прамысловай, калі не прамыслова-аграрнай. А лічбы плянаў паказваюць, што ўсё-ж (праўда, гэта папярэдні варыянт), калі зараз у агульна-гуртовай прамысловасці ўсяго Саюзу Беларусь займае, як тут паказаў у сваім надзвычайна цікавым і бліскучым па энтузіазму і эрудыцыі дакладзе т. Карп, гэты процант толькі 1,2 проц., які ў канцы пяцігодкі, па варыянту ВСНГ Саюзу (які, праўда, цяпер мяняецца), у адноснай вазе стане толькі 0,9 проц. Гэта мінімальнае павялічэнне тэмпу павінна быць такім, каб хаця-б захаваўся 1,2 проц., калі не гаварыць ужо аб тых 3,5 проц., якія Беларусь мае па тэрыторыі і насельніцтву.

Але гэта пажаданьне, а дзе-ж рэальная пэўнасць у тым, што Савецкі ўрад Беларусі, пролетарыят Беларусі ажыццявіць пераход народнае гаспадаркі Беларусі на рэйкі

ЦЫЯ
НА
ЭЛАРУ
(ВО)

(Асобныя)

